

KUTSESTANDARD

Automaaler, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Automaaler, tase 4 kutsestandard on välja töötatud:

- Kutsehariduse vastava taseme õppekava aluseks
- Isikute kutsealase kompetentsuse hindamiseks
- Erialaste täiendkoolituste õppekavade aluseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Automaaler, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Automaaler, tase 4 töö eesmärk on autode (sõidukite) värvkatte taastamine.

Automaalri töö hõlmab pindade ettevalmistamist värvimiseks sh puhastamist, pahteldamist, lihvimist, kruntimist, pindade värvimist ja lõppviimistlust ning plastdetailide remonti. Automaalri töö eeldab tehnoloogiliste juhendmaterjalide kasutamist, mis võivad olla inglise keeles. Automaaler korraldab iseseisvalt oma töökoha, tuleb tööülesannete täitmisega toime tavapärasest olukordades ja vastutab nende kvaliteetse täitmise eest.

4. taseme automaaler vajadusel algatab, valmistab ette ja kohaldab asjakohaseid muudatusi ning juhendab madalama kvalifikatsiooniga kaastöötajate tavatööd.

Automaaler töötab nii ükski kui ka meeskonnas. Tema töö eeldab suhtlemist kaastöötajatega.

Kutsed autode kere- ja värvitööde kutsealal:

Autoplekksepp-komplekteerija, tase 4 (komplekteerimine ja sõidukite mittestruktuursete kereosade remonttööd)

Autokeretehnik, tase 4 (mittestruktuursete ja struktuursete kereosade remonttööd)

Sõidukite kere- ja värvitööde meister, tase 5 (kere- ja värvitööde korraldamine sh tegemine).

A.2 Tööosad

A.2.1 Autopindade puhastamine ja hooldamine

- Sõiduki puhastuse vajaduse hindamine
- Sõiduki pindade puhastamine

A.2.2 Autokere ja -sisustuse osandamine ning koostamine

- Autokere ja -sisustuse osandamine
- Autokere ja -sisustuse koostamine

A.2.3 Plastdetailide remont

- Plastdetailide remondi tehnoloogia valimine
- Plastdetailide remont

A.2.4 Pindade ettevalmistamine värvimiseks

- Pindade eeltöötlemise planeerimine
- Pindade pahteldamine
- Pindade kruntimine

A.2.5 Pindade värvimine ja lõppviimistlemine

- Värvi valimine ja testimine

2. Pindade värvimine 3. Pindade viimistlemine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Automaalri tööaeg on tavaliselt päevane, võib esineda tööaja summeeritud arvestust, töökorraldus võib ette näha töötamist riiklikel pühadel ja ööajal. Töötatakse enamasti siseruumis, vajadusel ka välitingimustes. Automaaler täidab vahelduvaid ja rutiinseid tööülesandeid. Automaaler peab taluma üksinda töötamist värvikambris ja oskama arvestada kaasnevate ohtudega. Töökeskkonnas esineb tolmu, müra, lenduvaid keemilisi ühendeid ja sundasendis töötamist, mis võivad tööohutuse ja ergonoomika nõuete rikkumisel põhjustada lühiajalisi või püsivaid tervisekahjustusi. Automaaler on kohustatud kasutama töökohal nõutud isikukaitsevahendeid.
A.4 Töövahendid
Automaalri peamised töövahendid on: isikukaitsevahendid (hingamisteede, naha ja silmade kaitseks, automaalri töökombinesoonid ja turvajalatsid); pindade puhastamiseks ja viimistlemiseks vajalikud kemikaalid, materjalid ja töövahendid; pindade töötlemise, ettevalmistustöö ja värvimise materjalid ning töövahendid ja värvi parameetrite mõõtevahendid; automaalri töökoja seadmed sh suruõhusüsteemid, kruntimiskamber, värvimis- ja kuivatuskambrid, kuivatusseadmed, värvilabor, värvipüstolite pesuseade ja muud seadmed sõltuvalt töökojas kasutatavast värvisüsteemist. Automaalri tööks on vajalikud abivahendid, plastiremondi materjalid ja vahendid.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Automaalri töö eeldab füüsilist vastupidavust ja stressitaluvust. Ta on usaldusväärne, korrektne ja vastutusvõimeline, rahulik, õppimisvõimeline ja omab saavutusvajadust. Oluline on käelise tegevuse sobivus, püsivus ja hea värvuse tajumine.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Automaalriks saab õppida kutseõppeasutuses või töökohal.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Automaaler, autovärvija.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Automaaler, tase 4 kutse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside tõendamine.
B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Autopindade puhastamine ja hooldamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Hindab visuaalselt sõiduki osade puhastamise ja hooldamise vajadust, lähtudes sõiduki seisukorrast ja tööülesandest; 2. Valib puhastatavale pinnale sobiva kemikaali, arvestades kemikaali mõju sõidukite ehituses kasutatavatele materjalidele ja keskkonnale; 3. Valib ja vajadusel valmistab pesuvahendite töösegud, vastavalt tööülesandele ja tehnoloogiale; 4. Peseb, puhastab ja hooldab sõiduki ning selle lisaseadmed sobivat tehnoloogiat kasutades nõuetekohaseid ohutusmeetmeid; 5. Kontrollib puhastatud pinna kvaliteedi vastavust kehtivatele nõuetele; 6. Kontrollib puhastusmaterjalide vastavust ja tööle kuluva aja kasutamist vastavalt tehnoloogilisele juhendile ja etteantud normidele.	

B.2.2 Auto kere ja sisustuse osandamine ning koostamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Valib remondijuhise vastavalt tööülesandele ja sõidukile; 2. Osandab, defekteerib ja hoiustab sõidukikere ja -sisustuse detaile vastavalt tööülesandele ja remondi juhiste; 3. Koostab osandatud sõidukikere ja -sisustuse vastavalt tööülesandele ja remondijuhiste; 4. Töötleb keredetaile korrosioonikindluse taastamiseks vastavalt tehnoloogiale; 5. Taastab kerekonstruktsiooni mürasummutuse vastavalt remondijuhisele. 	
B.2.3 Plastdetailide remont	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teeb markeeringu järgi kindlaks plasti tüübi ja valib sobiva remonditehnoloogia; 2. Remondib plastdetailid valitud tehnoloogiat järgides; 3. Järgib keskkonnaohutuse nõudeid plastijäätmete kogumisel ja jäätmekäitlejale üleandmisel. 	
B.2.4 Pindade ettevalmistamine värvimiseks	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hindab visuaalselt autokere värvkatte vigastuste ning korrosioonikahjustuse iseloomu, nende ulatust ja taastamistöo mahtu; 2. Valib pindade ettevalmistamise meetodid, vastavalt pindade töötlemise tehnoloogiatele; 3. Planeerib pindade ettevalmistamiseks töökoha ning ettevalmistusööde tegemiseks vajalikud materjalid ja vahendid, võttes arvesse töö ulatust, pindade materjale ja värvitehnoloogia nõudeid; 4. Peseb ja kuivatab pinnad sobivate pesuainete ja -vahenditega järgides vastavaid tehnoloogiaid ning säästliku ja ohutu töötamise põhimõtteid; 5. Eemaldab vigastatud värvkatte või värvkatte defektid lihvimise teel, kasutades värvitehnoloogia kohaseid lihvimisseadmeid, töövahendeid ja -võtteid, arvestades värvkatte aluspinna seisukorda, lihvitava materjali omadusi ning pinna suurust ning kuju; 6. Eemaldab korrosioonikahjustused mehaaniliselt või keemiliselt sh teeb korrosioonikaitse, kasutades tehnoloogia kohaseid materjale, vahendeid ja töövõtteid; 7. Töötleb keredetailide liiteid hermeetilisuse ja originaalilähedase välimuse saavutamiseks, lähtudes tootja nõuetest; 8. Valmistab aluspinna ette pahteldamiseks , kasutades sobivat tehnoloogiat ja meetodeid; 9. Valmistab pahtlisegu vastavalt tehnoloogiale; 10. Pahteldab aluspinna vigastused ja defektid, arvestades taastavate pindade kuju ja järgides tehnoloogiat (sh kuivatamise nõudeid); 11. Lihvib pahteldatud pinna selle tasandamiseks ja ümbritsevate pindadega ühtlustamiseks; 12. Puhastab pinna, järgides pahteldamistöde tehnoloogiat ja kasutades sobivaid töövahendeid, tööriistu ja seadmeid;" 13. Kaitseb ja katab mittekrunditavad ja -värvitavad sõiduki pinnad, detailivahed, avad, tihendid, klaasid ja mitte-eemaldatavad detailid, kasutades sobivaid materjale, tööriistu ja töövõtteid; 14. Valib krundimise materjalid, töömeetodid ja tehnoloogiad vastavalt krunditava pinna omadustele, ala suurusele ning kujule; 15. Valmistab pinnad ette aluskrundimiseks ja täitevkrundimiseks, kasutades sobivat tehnoloogiat ja meetodeid; 16. Tasandab ja karestab krunditud alad lihvimise teel, kasutades vastavaid tehnoloogiaid ja meetodeid; 17. Kontrollib värvimiseks ettevalmistatud pinna kvaliteedi vastavust kehtivatele nõuetele, vajadusel kõrvaldab vead. 	
B.2.5 Pindade värvimine ja lõppviimistlemine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tuvastab remontvärvimiseks sobiva värvuse sõiduki värvikoodi abil, vajadusel kasutades selleks värvisegamistarkvara, fotospektromeetrit ja värvinäidiseid; 2. Valmistab värviresepti alusel vajaliku värvusega remontvärvi, kasutades värvisegamissüsteemi, arvestades värvitavat pindala ning kasutades otstarbekalt materjale ja vahendeid; 3. Värvib ja kuivatab värvinäidise, hindab värvinäidise sobivust sõidukil remontvärvitaval pinnal või külgneval alal; 4. Mõõdab värvi ja värvkatte parameetreid, sobivalt valitud mõõtevahendiga; 5. Hindab saadud tulemuse mõju töö lõppkvaliteedile ning vajadusel korrigeerib tööprotsessi värvitehnoloogia kohaselt; 6. Valib värvimistehnoloogia sõltuvalt aluspinna materjalist, pindalast, kujust ja värvimistingimustest; 7. Teeb värvimistöo, vastavalt valitud tehnoloogiale (kohtvärvimine, detaili või täielik värvimine); 	

8. Hajutab värvi ja laki detaili pinna sees või värvitava detailiga külgnevatele kereosadele, kasutades värvitehnoloogiale vastavat hajutustehnoloogiat ja -tehnikat;
9. Hindab värvimistöö vastavust kvaliteedinõuetele, vajadusel kõrvaldab värvimisel tekkinud pinnadefektid, kasutades vastavaid tehnoloogiaid;
10. Viimistleb värvi või laki hajutuskohad ja üleminekud vastavalt tehnoloogiale;
11. Valib värvkatte poleerimiseks sobiva tehnoloogia, võttes arvesse sõiduki eripära, värvkatte seisukorda, värvkatte tüüpi, defektide või kahjustuste iseloomu;
12. Poleerib värvkatte vastavalt valitud tehnoloogiale.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.6 Automaaler, tase 4 kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Planeerib tööetapid ja valmistab ette töökoha; 2. Tegutseb vastutustundlikult ja eesmärgipäraselt: järgib kõikides töö etappides keskkonnaohutuse, töötervishoiu- ja tööohutuse nõudeid, töökorralduse reegleid ning töökultuuri head tava. 3. Rakendab ohutuid ja ergonoomilisi töövõtteid, kasutab nõuetekohaselt isikukaitsevahendeid; 4. Kontrollib seadmete ja töövahendite korrasolekut enne töö alustamist, puhastab ja korrastab need töö lõpetamisel, 5. Kasutab materjale sihipäraselt, otstarbekalt ja ohutult, järgib kemikaalidega töötamisel ohutusnõudeid; 6. Hindab kriitiliselt enda tööd, samuti eelnevalt tehtud töö vastavust kvaliteedinõuetele, puuduste ilmnmisel kõrvaldab defektid või suunab töö tagasi eelmisesse etappi; 7. Järgib ressursside kasutamisel säästlikku mõtteviisi; 8. Suhtleb kaastöötajate ja klientidega sõbralikult ning korrektselt, lahendab probleemolukordi rahulikult ja konstruktiivselt; 9. Tajub oma rolli meeskonnas, järgib kokkuleppeid, vajadusel reageerib kiiresti tööprotsessis tekkinud olukordades 10. Kasutab tööülesande täitmiseks infotehnoloogilisi vahendeid ning andmeallikaid, tehnoloogilisi juhendeid, skeeme, jooniseid, piktogramme, kutsealast terminoloogiat ja sümboleid; 11. Säilitab ja arendab oma kutseoskusi: hoiab end kursis tehnoloogiliste muutustega; 12. Kasutab oma töös erialast sõnavara eesti ja vähemalt ühes võõrkeeles; 13. Kasutab oma töös arvutit Baasmoodulites Arvuti põhitõed, Interneti põhitõed ja Standardmoodulis Andmebaasid nõutud tasemel (vt lisa 1 Arvuti kasutamise oskused). 	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	12-03052017-2.1/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Pavo Zopp, Veho Eesti AS Mairo Neem, Unelmauto AS Peeter N. Sarevet, Benefit AS Aivo Kossal, A.K. Autoteenindus OÜ Tõnu Tammist, Glasur Grupp OÜ Andre Kalmus, Paintlines OÜ Ene Pukk, Lasnamäe Mehaanikakool
3. Kutsestandardi kinnitaja	Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	6
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	03.05.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	02.05.2022
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7132 Pihustusseadmetega värvijad-lakkijad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4

C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Car paint technician, level 4
Soome keeles	Automaalari
Vene keeles	Автомаляр
C.3 Lisad	
Lisa 1 Arvuti kasutamise oskused	